

De waarde en kosten van mantelzorg in cijfers

Cijfers van het Sociaal en Cultureel Planbureau laten zien dat in 2024 ongeveer 39 procent van de volwassenen mantelzorg verleent. Dat zijn ruim 5,5 miljoen mensen. Ecorys heeft in 2026, op basis van deze nieuwe gegevens, een vervolgonderzoek uitgevoerd naar de maatschappelijke kosten en waarde van mantelzorg. Ditmaal met een verdieping naar de arbeidsmarkteffecten voor werkende mantelzorgers. Dit factsheet vat de belangrijkste uitkomsten samen. Ze laten zien dat mantelzorg een grote maatschappelijke waarde vertegenwoordigt.

€ 11 miljard

Verborgen rekening arbeidsmarkt

Nederland telt 2,7 miljoen mantelzorgers die zorgtaken combineren met betaald werk. Mantelzorg heeft gevolgen voor de arbeidsmarkt, omdat mantelzorgers gemiddeld minder uren werken dan niet-mantelzorgers. Het risico op negatieve gevolgen als arbeidsuitval of ziekteverzuim neemt toe naarmate de werknemer intensiever zorgt. Vooral werkende mantelzorgers die een omvangrijke baan combineren met intensieve of complexe zorgtaken lopen een verhoogd risico op minder arbeidsdeelname en langdurig ziekteverzuim. Het verlies aan arbeidsproductiviteit bedraagt 9,2 miljard euro per jaar en de aanvullende kosten aan verzuim ruim 1,7 miljard euro per jaar. Vooral sectoren waarin relatief veel vrouwen werkzaam zijn en waar nu al arbeidskrapte is worden geraakt, zoals zorg en onderwijs. Opgeteld worden de jaarlijkse maatschappelijke kosten vanuit arbeidsmarktperspectief geraamd op circa 11 miljard euro.

€ 20 miljard

Maatschappelijke kosten van mantelzorg

Welke kosten dragen mantelzorgers voor het leveren van mantelzorg? Denk hierbij aan kosten in tijd en ook aan reis- en telefoonkosten. In 2024 besteedden de ruim 5,5 miljoen mantelzorgers ongeveer 1,7 miljard uren aan mantelzorg. Dat komt overeen met bijna één miljoen voltijdbanen. Als mantelzorgers die zorg niet hoefden te verlenen, zouden ze deze tijd besteden aan andere zaken, zoals werk, ontspanning of onderwijs. Deze ureninzet wordt gewaardeerd met een waarde van 18,4 miljard euro. De kosten die mantelzorgers maken, zoals reiskosten, bedragen in totaal 1,6 miljard euro. Alles bij elkaar dragen mantelzorgers zelf dus minstens 20 miljard euro per jaar. Tel je daar de eerder genoemde 11 miljard euro bij op, die de maatschappij verliest aan arbeidsproductiviteit en verzuim, dan kom je uit op 31 miljard euro. Dat is conservatief geschat, want de inkomsten die mantelzorgers mislopen zitten daar niet in.

€ 11 miljard +
€ 20 miljard =
€ 31 miljard

Vervangingswaarde

Als de mantelzorger de zorg niet kan verlenen en deze door een professional geboden zou moeten worden, wat zou dat de maatschappij dan kosten? Dit is de zogenoemde vervangingswaarde. Als professionals het werk moeten doen is de waarde 61,5 tot 66,6 miljard euro per jaar, afhankelijk van vervanging door private- of publieke zorgprofessionals. Een combinatie van beide is geschat op 64 miljard. De vervangingswaarde van de zorg die mantelzorgers verlenen is daarmee ruim het dubbele van de maatschappelijke kosten van het verlenen van de zorg.

Geestelijk zwaar

De prijs van sommige mantelzorgsituaties die geestelijk zwaar zijn doordat je bijvoorbeeld altijd 'aan staat' of 'degene bent die voor rust en troost zorgt', is lastig in geld uit te drukken; maar daardoor niet minder relevant.

Waarom investeren loont

Deze cijfers laten zien dat mantelzorg veel waarde heeft voor de samenleving. De vervangingswaarde is namelijk veel hoger dan de maatschappelijke kosten van mantelzorg. Tegelijk blijkt dat de manier waarop we deze zorg organiseren, aanzienlijke kosten met zich meebrengt die buiten de zorgbegroting vallen. De kosten verschuiven naar de arbeidsmarkt en de mantelzorger zelf, in de vorm van verzuim, verloren arbeidsdeelname en inkomensverlies. Die rekening treft niet iedereen gelijk: hij landt vooral bij mantelzorgers die geen ruimte krijgen om zorg en werk te combineren. Juist in sectoren waar we die mensen het hardst nodig hebben.

“Mantelzorg is geen gratis zorg. Wie alleen naar de zorgbegroting kijkt, ziet een besparing zodra zorg verschuift naar de keukentafel.

Maar de kosten verdwijnen niet, ze verschijnen ergens anders:
in verzuim, in uitval, bij werkgevers die een ervaren kracht kwijtraken maar ook bij de mantelzorgers zelf in de portemonnee.

Mantelzorg is geen sluitpost. Het is het fundament waarop we het zorgstelsel van morgen moeten bouwen Als we nu niks doen,
betalen we straks een veel hogere rekening.”

Esther Hendriks Bestuurder MantelzorgNL

